

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

σύμφωνα με το άρθρο 29 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 [Ν.127(I)/2018

ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 16MWP της εταιρείας SANTIAM INVESTMENT I LTD στην κοινότητα Φλάσου

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια ΛΕΥ/00147/2018

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου, η αρχική αίτηση και ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 16MWP της εταιρείας SANTIAM INVESTMENT I LTD στην κοινότητα Φλάσου υποβλήθηκε στις 21.02.2018.

Ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Η ΜΕΕΠ εξετάστηκε στην Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον κατά τη Συνεδρία της στις 20.04.2018 όπου και αξιολογήθηκε. Κατά την παρουσίαση του έργου την πιο πάνω ημερομηνία διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν κενά στην ΜΕΕΠ που αφορούσαν το ανάγλυφο της περιοχής, τη χλωρίδα, την πανίδα, τις εργασίες εκχέρσωσης και χωματουργικά, καθώς και προστασίας ρυακιού. Τα εν λόγω στοιχεία ζητήθηκαν ως συμπληρωματικά στοιχεία στις 8/5/2018 όπου και κατατέθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος και εξετάστηκαν στην Επιτροπή στις 27/7/2018.

Οι προβληματισμοί της Περιβαλλοντικής Αρχής εστιάστηκαν στο γεγονός ότι σε περίπτωση υλοποίησης του έργου θα επέλθει ριζική αλλαγή μεγάλης έκτασης της γης αφού με βάση τον αριθμό των δέντρων και ειδικά των πεύκων που παρουσιάζονται στην περιοχή, θα επηρεάζονταν πέραν των 500. Σε περίπτωση δημιουργίας του πάρκου θα χανόταν ένας πολύ μεγάλος αριθμός υγιών πεύκων τα οποία συμβάλλουν πολλαπλά στη βιοποικιλότητα, στην άμβλυνση από τις κλιματικές αλλαγές, στη προστασία των υδάτινων πόρων και στην αποτροπή από την απερήμωση. Επιπρόσθετα, πρόκειται για ένα ημιορεινό ανάγλυφο με σχετικά μη ομαλές κλίσεις όπου θα χρειαστούν αρκετές χωματουργικές εργασίες για τη δημιουργία ενός τόσο μεγάλου φωτοβολταϊκού πάρκου. Με βάση τα στοιχεία ως είχαν για την αρχική αίτηση, η Περιβαλλοντική Αρχή δεν ήταν σε θέση να γνωματεύσει θετικά και για το λόγο αυτό στις 24/9/2018, εξέδωσε αρνητική γνωμάτευση.

Στις 31/10/2018, ο κύριος του έργου κατέθεσε τροποποιημένη αίτηση σχεδίων με την οποία η δυναμικότητα του έργου από 16 MW θα μειωνόταν σε 14 MW και ως εκ τούτου μειώνεται και ο αριθμός των πλαισίων τα οποία θα χρησιμοποιηθούν, από 58180 σε 41734 πλαίσια. Ως εκ

τούτου η κάλυψη του εμβαδού του τεμαχίου από 70% θα ανέλθει σε 50% δηλ. επέρχεται μία μείωση της τάξης των 20%

Η μείωση του αριθμού των πλαισίων επικεντρώνεται στην Β-ΒΔ πλευρά του αιτούμενου τεμαχίου 213 όπου η δενδρώδης βλάστηση είναι αραιωμένη και το ανάγλυφο δεν παρουσιάζεται να περιέχει πολλές υψομετρικές διαφορές, ενώ υπάρχουν και οι εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες κυρίως αμυγδαλιών.

Τα εν λόγω στοιχεία εξετάστηκαν στην Επιτροπή στις 20/11/2018. Κατά τη διάρκεια εξέτασης των στοιχείων, ζητήθηκαν επιπλέον στοιχεία τα οποία αφορούσαν την ηλικία και των αριθμό των δέντρων ο οποίος θα αποκοπεί καθώς και αποτύπωση του φωτοβολταϊκού πάρκου σε τοπογραφικό σχέδιο με ισούψεις γραμμές και υπολογισμό των μπάζων από τις χωματοργικές εργασίες .

Τα στοιχεία αυτά εξετάστηκαν στην Επιτροπή στις 19/3/19.

2.Σκοπός και περιγραφή της ανάπτυξης

Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ηλιακή ενέργεια. Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς του Φ/Β Πάρκου με βάση τα τροποποιημένα σχέδια θα είναι 14 MW και αποτελείται από:

- 41734 φ/β πλαίσια στερεωμένα σε βάσεις και τοποθετημένα σε σειρές
- Μετατροπείς ενσωματωμένοι στα πλαίσια και καλωδίωση πλαισίων
- Μετρητής ΑΗΚ
- περίφραξη

Τα στάδια κατασκευής του έργου θα είναι: διαμόρφωση χώρου, εξασφάλιση σύνδεσης με το δίκτυο, οδοποιία, μεταφορά φ/β πλαισίων, εγκατάσταση φ/β πάρκου, περίφραξη και ασφάλεια, σύνδεση με την ΑΗΚ.

3.Χωροθέτηση της ανάπτυξης και περιγραφή υφιστάμενου περιβάλλοντος

Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται εντός της κοινότητας Φλάσου της επαρχίας Λευκωσίας. Το τεμάχιο που θα χωροθετηθεί το πάρκο έχει συνολική έκταση 234451 m²

Η ζώνη στην οποία εντάσσεται το έργο είναι Γεωργική Ζώνη Γ3. Η απόσταση του έργου από την κοινότητα είναι περίπου 2,5 km ανατολικά.

Περιμετρικά του τεμαχίου υπάρχουν κατά κύριο λόγο γεωργικές καλλιέργειες καθώς και συστάδες βλάστησης. Εντός της περιοχής μελέτης υπάρχει σημαντικός αριθμός ατόμων του είδους πεύκης (Pinus brutia) πέραν των 250 ατόμων , περίπου 250 αμυγδαλιές και περίπου 40 ελαιόδεντρα. Με βάση την αναθεωρημένη πρόταση, θα γίνει αποκοπή 130 πεύκων και 290 άλλων δέντρων (αμυγδαλιές και ελαιόδεντρα)

Η πρόσβαση στο τεμάχιο μελέτης μπορεί να γίνει από τον κεντρικό αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Τροόδους και ακολούθως μέσω χωματόδρομου.

Στα 500 μέτρα δυτικά βρίσκεται το Φράγμα Σολέας ενώ η περιοχή μελέτης εμπίπτει στον υδροφορέα Τροόδους.

4. Επιπτώσεις στο περιβάλλον και μέτρα αντιμετώπισης αρχικού σχεδιασμού

Οι επιπτώσεις που αναμενόταν να επέλθουν με την αρχική αίτηση κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών (βραχυπρόθεσμες) αφορούν μεταξύ άλλων τις ακόλουθες:

α) Μέγεθος και χωροθέτηση του έργου

Η αρχική αίτηση περιλάμβανε μια αρκετά μεγάλη έκταση της τάξης των 230000 m² και η δυναμικότητα των 16 MW θα απαιτούσε γύρω στα 58180 πλαίσια

α) Επιπτώσεις στο τοπίο

Οι επιπτώσεις στο τοπίο και τα πιθανά προβλήματα αισθητικής ρύπανσης μπορούν να προκύψουν από τις δραστηριότητες κατασκευής του έργου των 16 MW, την εναπόθεση και συσσώρευση των υλικών στο χώρο του εργοταξίου και τη μετακίνηση του εξοπλισμού στο οδικό δίκτυο. Επιπτώσεις επίσης θα υπάρχουν και μετά την αποπεράτωση των κατασκευαστικών εργασιών αφού το έργο χωροθετείται σε περιοχή με κύρια χαρακτηριστικά γεωργικές καλλιέργειες και φυσική/δασώδη βλάστηση. Επομένως αναμένεται να υπάρξει πλήρης αλλαγή του τοπίου σε σχέση με την υφιστάμενη του κατάσταση.

β) Ανάγλυφο της περιοχής

Μέρος των τεμαχίων βρίσκονται σε περιοχή με κλίσεις μέχρι 15^ο-20^ο, ενώ ένα σημαντικό μέρος του προτεινόμενου τεμαχίου καλύπτεται με φυσική βλάστηση (πεύκα και φρυγανότοπο), ενώ εντός του τεμαχίου διέρχονται 2 εγγεγραμμένα αργάκια. Επομένως σε περίπτωση υλοποίησης του έργου με τον αρχικό σχεδιασμό, οι επιπτώσεις στο τοπίο και ανάγλυφο της περιοχής θα είναι σημαντικές.

γ) Μέγεθος και χωροθέτηση του έργου

Η αρχική αίτηση περιλάμβανε μια αρκετά μεγάλη έκταση της τάξης των 230000 m² και η δυναμικότητα των 16 MW θα απαιτούσε γύρω στα 58180 πλαίσια.

δ) Χλωρίδα της περιοχής:

Εντός του τεμαχίου ευδοκίμει το είδος πεύκης (Pinus brutia) και υπολογίζεται ότι με την αρχική αίτηση θα επηρεαστούν περίπου 250 άτομα του είδους αυτού. Θα επηρεαστούν επίσης 250 αμυγδαλιές και 40 ελαιόδεντρα. Ειδικά ως προς τα πεύκα, στην περιοχή υπάρχουν μικρής, μεσαίας αλλά και μεγάλης ηλικίας πεύκα, ορισμένα πέραν των 50 ετών, τα οποία θα επηρεαστούν, ενώ η συγκεκριμένη περιοχή εμπίπτει στο όριο εξάπλωσης του είδους.

Παράλληλα η περιοχή χαρακτηρίζεται από έντονη φυσική αναγέννηση των ειδών της πεύκης ενώ υπάρχουν και περιοχές με φρυγανότοπους. Τα είδη της πεύκης σε περίπτωση αποκοπής είναι αδύνατον να μεταφυτευθούν ενώ η περιοχή μέσω φυσικής αναγέννησης μπορεί να εξελιχθεί σε μικρό δάσος, εάν παραμείνει ως έχει

5. Επιπτώσεις στο περιβάλλον και μέτρα αντιμετώπισης του τροποποιημένου σχεδιασμού

Οι επιπτώσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών (βραχυπρόθεσμες) όσον αφορά την τροποποιημένη αίτηση, αφορούν μεταξύ άλλων τις ακόλουθες:

α) Μέγεθος και χωροθέτηση του έργου

Σύμφωνα και με τον τροποποιημένο σχεδιασμό του έργου, επέρχεται μια μείωση του έργου από 16 MW σε 14 MW και από 58180 σε 41734 πλαίσια, γεγονός που θεωρείται σημαντική μείωση όσον αφορά το μέγεθος. Επιπλέον παρουσιάζονται όλα τα πλαίσια να

συγκεντρώνονται στην νότια πλευρά του τεμαχίου και μερικά στην βορειοανατολική πλευρά όπου το ανάγλυφο δεν είναι απότομο, και οι κλίσεις είναι σχετικά μικρές. Ως εκ τούτου η κάλυψη του εμβαδού μειώνεται από 70% σε 50% (, δηλ.επέρχεται μια μείωση της τάξης των 20%

β) Ανάγλυφο της περιοχής

Το ανάγλυφο το οποίο παρουσιάζεται στον τροποποιημένο σχεδιασμό του έργου, όπου τα πλαίσια του φωτοβολταϊκού πάρκου, τοποθετούνται στις σχετικά επίπεδες και με μικρές κλίσεις επιφάνειες του εδάφους με αποτέλεσμα να μην προκληθούν ιδιαίτερες χωματοургικές εργασίες και διαφοροποίηση στο τοπίο.

γ) Επιπτώσεις στο τοπίο

Οι επιπτώσεις στο τοπίο και τα πιθανά προβλήματα αισθητικής ρύπανσης μπορούν να προκύψουν από τις δραστηριότητες κατασκευής του έργου, την εναπόθεση και συσσώρευση των υλικών στο χώρο του εργοταξίου και τη μετακίνηση του εξοπλισμού στο οδικό δίκτυο

δ) Χλωρίδα της περιοχής:

Εντός του τεμαχίου ευδοκιμεί το είδος πεύκης (Pinus brutia) και υπολογίζεται ότι θα επηρεαστούν περίπου 130 άτομα του είδους αυτού. Θα επηρεαστούν επίσης 200 αμυγδαλιές και 90 ελαιόδεντρα. ,Πιο κάτω παρουσιάζεται σε πίνακα ο αριθμός των δέντρων που θα αποκοπούν και η ηλικία αυτών:

Αριθμός δέντρων που θα αποκοπούν	Ηλικία
15	Μέχρι 10 ετών
60	Από 10 ετών μέχρι 20
30	Από 20 ετών μέχρι 30
30	Από 30 ετών μέχρι 40
15	Από 40 ετών μέχρι 60

6.Θέση της Περιβαλλοντικής Αρχής

Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη τη ΜΕΕΠ, τις προδιαγραφές και άλλα στοιχεία από την κατασκευή και λειτουργία παρόμοιων έργων, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, αλλά τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα του χώρου καθώς επίσης και τον αναθεωρημένο σχεδιασμό ο οποίος κατατέθηκε από τον αιτητή και εξετάστηκε.

Η προτεινόμενη έκταση στην οποία θα τοποθετηθούν τα πλαίσια σύμφωνα με το αναθεωρημένο σχέδιο βρίσκεται σε περιοχή όπου θα χρειαστεί να αποκοπεί περίπου ο μισός αριθμός πεύκων από τον αρχικό υπολογισμό δηλ από τα 250 πεύκα τα οποία θα χρειαζόταν να αποκοπούν με τον αρχικό σχεδιασμό, με τα τροποποιημένα σχέδια θα χρειαστεί να αποκοπούν περίπου τα 130. Σχετικά με άλλα δέντρα που θα αποκοπούν, πλείστα από αυτά είναι εγκαταλειμμένες καλλιέργειες αμυγδαλιών οι οποίες δεν τυγχάνουν καλλιέργειας και είναι μεγάλης ηλικίας. Ως εκ τούτου η μείωση της αποκοπής θεωρείται σημαντική αφού θα διατηρηθεί σημαντικό μέρος της βλάστησης .Επίσης, σημαντικό ήταν και το γεγονός ότι η δημιουργία του πάρκου μπορεί να θεωρηθεί και ως μέσο πυροπροστασίας σε περίπτωση πρόκλησης πυρκαγιάς στη παρακείμενη δασώδη περιοχή.

Όσον αφορά το ανάγλυφο στα τροποποιημένα σχέδια, έχει επιλεγεί περιοχή με σχετικά επίπεδες επιφάνειες λόγω των υφιστάμενων καλλιεργειών, υπάρχει ήδη ισοπέδωση και υφιστάμενες δόμες με αμυγδαλιές, με αποτέλεσμα να μην χρειαστούν ιδιαίτερες χωματουργικές εργασίες, για την τοποθέτηση των πλαισίων και μείωση στην αλλαγή του ανάγλυφου και των υψομετρικών διαφορών.

Επιπλέον στον αναθεωρημένο σχεδιασμό έχει ληφθεί υπόψη η προστασία των παρακείμενων υδατορεμάτων και αργακιών έτσι ώστε η τοποθέτηση των πλαισίων να μην γίνει άνωθεν οποιουδήποτε υδατικού σώματος και να διατηρηθεί ικανοποιητική ζώνη προστασίας.

Στα τελικά σχέδια γίνεται χρήση του μέρους του τεμαχίου όπου ήδη υπήρχαν καλλιέργειες και μερική ισοπέδωση / δόμες για την τοποθέτηση των πλαισίων και αφήνεται εντελώς ανεπηρέαστη η βόρεια πλευρά του τεμαχίου όπου υπάρχουν οι μεγάλες υψομετρικές διαφορές, οι κλίσεις και η άγρια βλάστηση.

Όσον αφορά το ποσοστό κάλυψης του αρχικού σχεδιασμού αυτό ανερχόταν στα 70 % κάλυψης με πλαίσια, ενώ με τον τελικό σχεδιασμό ανέρχεται στο 56% των υπό εξέταση τεμαχίων.

Σημειώνεται ότι το Παράρτημα Ι περιλαμβάνει τις απόψεις των εμπλεκόμενων υπηρεσιών.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω η Περιβαλλοντική Αρχή συνηγορεί στο εν λόγω έργο καθώς έχει διαμορφώσει τη θέση ότι τόσο από άποψης της τεχνικής αρτιότητας του έργου όσο και από χωροθετικής άποψης αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει στην περιοχή με περιβαλλοντικά αποδεκτό τρόπο, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις και όρους που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 2 και με την προϋπόθεση της τήρησης του τελικού σχεδιασμού του έργου όπως διαφαίνεται στο Παράρτημα 3.

Ειρήνη Κωνσταντίνου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος,
Περιβαλλοντική Αρχή.
4/4/2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 16ΜWP της εταιρείας SANTIAM INVESTMENT I LTD στην κοινότητα Φλάσου

α) Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας: επεσήμανε ότι πρόκειται για ένα μεγάλο έργο, το οποίο χωροθετείται σε μία περιοχή η οποία σε μεγάλο βαθμό είναι φυσική περιοχή με κάποιες καλλιέργειες και ότι οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι μέρος της υπαίθρου και θεωρεί λάθος την υποβάθμιση αυτών των περιοχών. Ως εκ τούτου, τοποθετήθηκε αρνητικά για το συγκεκριμένο έργο διότι γίνεται αλλαγή της χρήσης γης

β) Τμήμα Δασών: Τόνισε ότι η περιοχή χωροθέτησης του έργου αποτελεί το χαμηλότερο όριο της εξάπλωσης της τραχείας πεύκης και επεσήμανε ότι στην περιοχή δεν έχουν εντοπιστεί σπάνια φυτά που να περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου. Επιπλέον ανέφεραν ότι λόγω και της μείωσης του εμβαδού του οποίου θα καταλαμβάνει το πάρκο και της αποκοπής του μισού αριθμού δέντρων απ' ότι περιλάμβανε η αρχική αίτηση, τοποθετήθηκαν θετικά και επιπλέον ανέφεραν ακόμη ένα θετικό στοιχείο με την δημιουργία του πάρκου το οποίο είναι το γεγονός ότι θα χρησιμοποιηθεί και ως μέτρο πυροπροστασίας σε περίπτωση πυρκαγιάς.

γ) Τμήμα Γεωργίας: Τοποθετείται θετικά για το θέμα αφού το μεγαλύτερο μέρος του τεμαχίου δεν αξιοποιείται για γεωργικούς σκοπούς.

δ) Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου: ανέφερε ότι δεν μπορεί να τοποθετηθεί θετικά για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου, λόγω της τεράστιας έκτασης γης η οποία θα καλύπτεται από το φωτοβολταϊκό πάρκο και ανέφερε ότι θεωρεί ότι με την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου θα αποστερηθεί η δυνητική επέκταση του δάσους τραχείας πεύκης, το οποίο είναι σημαντικό για τη διατήρηση και επέκταση των δασών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 16ΜWP της εταιρείας SANTIAM INVESTMENT I LTD στην κοινότητα Φλάσου

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια ΛΕΥ/00147/2018

Α.Όροι κατά την κατασκευή του έργου

1.Να εφαρμοστεί το τροποποιημένο σχέδιο, το οποίο παρουσιάζεται στο Παράρτημα 3 της Γνωμοδότησης για την τοποθέτηση των πλαισίων του φωτοβολταϊκού πάρκου Ο όρος είναι ουσιώδης

2.Όλες οι εργασίες κατασκευής οι οποίες θεωρείται ότι περιλαμβάνουν την εγκατάσταση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και διασύνδεσης του Φ/Β συστήματος με αυτό, να παρακολουθούνται με βάση συγκεκριμένο πρόγραμμα που θα ετοιμάσει και θα τηρεί ο κύριος του έργου.

3.Να γίνει κατάλληλη προσωρινή περίφραξη του χώρου εργασιών της κατασκευής.

4.Η επιλογή των υλικών στήριξης των πλαισίων θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να αποφεύγονται τα διαβρωτικά υλικά.

5.Θα πρέπει να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου.
- Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων / οχημάτων του εργοταξίου.
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
- Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
- Τήρηση του ωραρίου εργασίας.
- Τα μηχανήματα του εργοταξίου θα πρέπει να τοποθετούνται όπου είναι δυνατόν μακριά από άλλες ξενοδοχειακές αναπτύξεις και χώρους αναψυχής.
- Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.

6.Κατά τον σχεδιασμό της εγκατάστασης να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανάκλασεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.

7.Τα αδρανή υλικά να μεταφέρονται με ειδικά σκεπασμένα φορτηγά οχήματα (χρήση κατάλληλων καλυμμάτων) από αδειοδοτημένο συλλέκτη/μεταφορέα, σε κατάλληλο χώρο απόρριψης.

8.Η προσωρινή αποθήκευση των στερεών αποβλήτων που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία δεν θα δημιουργήσουν οποιαδήποτε όχληση.

9.Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα τα οποία θα προκύψουν από τις εργασίες κατασκευής του έργου να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.

10.Η περίφραξη του έργου, να περιλαμβάνει και φύτευση πρασίνου, το ύψος του οποίου να μην εμποδίζει την απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων. Στην τοπιοτέχνηση του

περιβάλλοντος χώρου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη σε συνεργασία με το Τμήμα Δασών.

11. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης όπως:

- Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από / προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Αποφυγή διεξαγωγής χωματουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων και για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται επίσης κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών δεν πρέπει να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.

12. Να μην γίνεται χρήση οποιοδήποτε εντομοκτόνων ή παρασιτοκτόνων στην περιοχή όπου θα εγκατασταθεί το έργο ή στην ευρύτερη περιοχή.

13. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. Ο όρος είναι ουσιώδης

14. Η διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών να είναι όσο το δυνατό πιο σύντομη για αποφυγή παρατεταμένης όχλησης στην πανίδα της περιοχής. Ο όρος είναι ουσιώδης.

15. Να γίνει μεταφύτευση των ελαιόδέντρων σύμφωνα και με τις υποδείξεις του Τμήματος Δασών.

16. Με την ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής των έργων είναι απαραίτητη η αποκατάσταση των χώρων οι οποίοι τυχόν να διαταράχθηκαν όπως οι χώροι εγκατάστασης των εργοταξίων, οι αποθηκευτικοί χώροι κλπ.

B. Όροι κατά τη λειτουργία του έργου

1. Η πρόσβαση προς το εν λόγω έργο να γίνεται μέσω υφιστάμενου εγγεγραμμένου δρόμου

2. Απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να ασφαλίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.

3. Να μην γίνεται ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.

4. Να μην χρησιμοποιούνται χημικές ουσίες για την καταπολέμηση των αγριόχορτων.

5. Να αποφεύγεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια.

6. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.

7. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και Εδάφους Νόμους του 2002 μέχρι 2009, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια απόρριψης αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

8. Οποιαδήποτε άλλα στερεά ή/ και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο Κύριος του Έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.

9. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.

10. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

11. Με την ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής των έργων είναι απαραίτητη η αποκατάσταση των χώρων οι οποίοι τυχόν διαταράχθηκαν όπως οι χώροι εγκατάστασης των εργοταξίων, οι αποθηκευτικοί χώροι κλπ.

Γ. Όροι κατά την αποξήλωση του έργου

1. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα που θα προκύψουν κατά την αποξήλωση της εγκατάστασης, να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.

2. Τα αδρανή υλικά να μεταφέρονται με ειδικά σκεπασμένα φορτηγά οχήματα (χρήση κατάλληλων καλυμμάτων) από αδειοδοτημένο συλλέκτη/μεταφορέα, σε κατάλληλο χώρο απόρριψης.

**ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2019**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3